

ZWERENDE VLOEKEN

"De Bond tegen het vloeken is een Nederlandse Christelijke organisatie die zich inzet voor taalgebruik zonder scheld- en vloekwoorden", lees ik op Wikipedia. Wie herinnert zich niet de vroegere slogans als 'Spreek vrijmoedig over God maar misbruik nooit Zijn Naam'. Vele jaren lang heeft de Bond daarmee geprobeerd het vloekgedrag te beïnvloeden, in een tijd toen GVD zowat de ergste en enigste vloek was die onverlaten over de lippen kwam.

Daarna kwam de papagaai die nog niet zo lang weg is: "Vloeken is aangeleerd", en "Een vloek mist ieder doel".

Nu zijn er de posters met stralende mensen die manen tot beschaafd taalgebruik, en de Bond heeft haar naam, omwille van haar imago, er niet meer bijgezet. De Bond is nog steeds actief, en heeft gaandeweg gezorgd voor menig opstootje, want mensen zijn niet gediend van moraalridders die zich met de vrije vloek bemoeien.

Ik mag ze wel, die Bonders. Hoewel ik Gods naam vaak ijdel gebruik en die van Jezus ook, snijdt GVD me door de ziel, en die vloek zul je dan ook uit mijn mond niet vernemen.

Gedachtig aan de Joden die Gods naam *niet* noemen kan ik het zelfs moeilijk over m'n hart verkrijgen om het Tetragrammaton uit te spreken, juist of niet juist, want de Bijbelse uitspraak kennen we niet.

Onlangs las ik een stuk op iemands blog, waarin beweerd werd dat de ellende van deze wereld voortkomt uit het feit dat we Gods naam NIET meer uitspreken, maar eromheen draaien met vage benamingen als 'God', of titels als 'Heer', of 'Almachtige'. Volgens die schrijver zou het met ons allen een stuk beter gaan als we God bij zijn werkelijke naam noemden, en hij beweert zelfs dat alle mensen die zijn voorbeeld volgen overstelpt zijn geworden met voorspoed. Blijkbaar staat het Tetragrammaton voor wensvervullende magie, en dat is, in deze tijd, geen originele en nog minder een aantrekkelijke gedachte.

In deze ontkerkelijkte tijd is het verschil tussen zweren, vloeken en schelden wat verloren gegaan.

Men zegt even makkelijk shit als god. Onze taal is verrijkt met een flink aantal uit Amerika overgewaaide onvriendelijkheden, en we hadden er ook al wat van onszelf.

Waarom mensen tussen iedere twee woorden 'fuckin' moeten plaatsen begrijp ik niet, maar met blasfemie, godslastering heeft dat gelukkig niets te maken. Scheldstopwoorden vertellen niets over iemands religie, alleen over zijn armzalige woordkeus. En dat is niet iets wat zich alleen voordoet bij schelden en vloeken, maar ook bij iedere andere groep woorden die gevoelens moeten uitdrukken.

Neem nu bijvoorbeeld waardering. Op internet kan men het fantastische woord 'leuk' voor alles gebruiken, want iets anders zit niet in het pakket. Kijk wat je vrienden 'leuk' vinden, meldt YouTube. Misschien omdat 'leuk' net als 'like' met een L begint. In mijn taal kan ik m'n waardering uitdrukken in een gevarieerde reeks goed Nederlandse woorden: mooi, geweldig, prachtig, indrukwekkend, formidabel, schitterend, ontroerend, bijzonder, groots, fantastisch, te gek, en eventueel combinaties van die woorden. Net naar het uitkomt. Woorden die allemaal een andere lading hebben, een eigen gevoelsinhoud, ondersteund door de intonatie waarmee ze de mond uitrollen. In opmars is het woord 'cool', duidelijk niet van Nederlandse bodem. Een woord dat aangeeft dat men ergens warm voor loopt, maar qua betekenis het tegenovergestelde beweert. Cool is een kort woord, en men kan er niet veel kanten mee op.

Over het om zich heen grijpende 'zeg maar' zal ik het niet hebben. Stopuitdrukkingen zijn niet te stoppen.

Ze grijpen om zich heen en de getroffene heeft niet eens door dat hij besmet is met het stopwoordvirus dat van dan af aan zijn taal zal verzieken.

Maar we begonnen dit verhaal met vloeken. Hoe kwam ik er ook weer op? Nou....vanwege een jaargang van *'The Theosophist'* uit 1881. Daarin lees ik dat de oude Grieken en Romeinen hun taal bij wijze van uitroepeten plachten te verrijken met het 'Bij Jupiter!', 'Bij Zeus!', 'Bij Apollon!' De Grieken wensten iemand 'Naar de raven', en dat was een reële plaats: een moeras even buiten Athene waar het stikte van de raven, en dat zijn, zoals we weten, aaseters. Hun vloeken en verwensen was, zegt de schrijver, heel wat anders dan ons 'moderne' Christelijke gevloek. In 1881. Kun je nagaan.

Geen Griek kreeg het in zijn hoofd om iemand naar de onderwereld te wensen of eeuwige narigheid over hem af te roepen. Nee, zegt de schrijver, het vloeken is pas met het Christendom op de wereld gekomen.

In Matth 26:74 zweert en vloekt Petrus dat hij Jezus niet kent. Dat was een daad met grote psychologische gevolgen. Jezus zelf vervloekt een vijgenboom omdat ie geen vruchten draagt. (Marcus 11: 12-14) En het is niet eens het seizoen. Hij moet behoorlijk uit z'n humeur zijn geweest. De vijgenboom sterft. Jezus kende de macht van het woord.

De Theosofische schrijver gebruikt die voorbeelden om aan te tonen dat het Christendom z'n gevloek over zichzelf heeft afgeroepen, want het N.T. laat de grondleggers van het Christendom zelf maar raak vloeken.

Goed voorbeeld doet goed volgen, meent de schrijver ironisch.

De vijgenboom illustreert dat een magische vloek dodelijk is. Het is niet alleen het woord, het is de intentie.

We zijn machtiger dan we denken; in ieder van ons schuilt een magiër.